І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь... Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 146. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 11-го СЕРПНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 11, 1972 No. 146. VOL. LXXIX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Четвер, 10-го серпня 1972 р.

АДМІРАЛ АМЕРИКАНСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ФЛЬОТИ Елмо Зумвольт повідомив, що на бойових кораблях будуть заведені посади для жінок. Жінки не матимуть там таких позицій, щоб брати при потребі безпосередню участь у бойових акціях, але служитимуть у санітарних частинах, у зв'язку, в інтендантстві та на подібних постах. Адмірал повідомив, що це заводиться для того, щоб зліквідувати нерівність жінок у фльоті, і що це „станеться вже незабаром".

ГУБЕРНАТОР НЮЙОРКСЬКОГО СТЕЙТУ Нелсон Рокефеллер спочатку був проти будування нового коледжу в Ню Йорку на Джамейці, покликаючись на можливі фінансові труднощі. Однак, тепер він змінив свою думку і схвалив плян будівництва 50-акрового студентського „кемпусу" для нового коледжу „Йорк", який буде пов'язаний, разом із 9 іншими такого типу коледжами, із Університетом Ню Йорку.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ ДЖОН ЛІНДЗІ покищо не висловив своєї думки щодо пропозиції Комісії Кнаппа, щоб було створено окреме судове тіло для перевірки корупції в середовищі міської поліції та судівництва. Міські п'ять дистриктових суддів висловилися проти створення такої окремої контрольної комісії. Але Комісія Кнаппа твердить, що в корупцію замішані не тільки поліцаї і старшини, а й деякі адвокати.

СЕНАТ ВЕЛИКОЮ БІЛЬШІСТЮ ГОЛОСІВ ПРОГОЛОСУВАВ проти законопроєкту, за яким мала б провадитися стисла контроля над продажем вогнепальної ручної зброї, зокрема пістолів 0.22 калібру. Це малі пістолі, придатні для спортових вправ у стрілянні, але ними можна також убити людину. У 1968 році з такої пістолі був убитий сенатор Роберт Кеннеді. Деякі види зброї будуть заборонені.

ГАРВАРДСЬКИЙ МУЗЕЙ ВИПОЗИЧИВ на довгий час для Білого Дому у Вашингтоні відомий портрет президента Джона Адамса — першого Президента, який жив у Білому Домі. Портрета намальовано у 1793 році мистець Джон Трумбулл, коли Д. Адамс був ще віце - президентом.

У ЛОНҐ БЕНЧ, НЮ ДЖЕРЗІ, ВИКРАДЕНО два великі кольорові вікна з історичного будинку колишнього президента Ґранта. Вікна перевезли до Музею з його будинку тоді, коли дуже старий дім Ґранта почали розбирати. Музей історичного товариства розшукує ті вікна, як історичні реліквії.

ІНДІЯНСЬКІ ВОЖДІ ВЕЛИКОЇ РАДИ Конференції були обурені тим, що професор - археолог Пітер Міллер з групою студентів розкопав давній індіянський цвинтар і взяв із собою знайдені там кістки. Як припускають, цвинтар існував з 8-го століття. Велика Рада Конференції вимагала, щоб проф. П. Міллер повернув знахідку, і науковці довелося задовольнити їхню вимогу. Тепер на кладовищі індіянської резервації племени Онондаґа кістки вдруге поховано під час індіянської церемонії.

БРИТІЙСЬКА АДМІНІСТРАЦІЯ В ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ звільнила з інтернування додатково сорок і сім чоловіків, що їх досі тримала під арештом без суду, як згідних терористів. Відбулося це звільнення в річницю запровадження таборів інтернування для підозрілих осіб. Звільнення згаданої кількости інтернованих трактують в політичних колах, як спробу адміністрації з'єднати населення для започаткованої нею політики замирення в цій частині Ірляндії.

ЩОБ ВИЙТИ ЯКОСЬ ІЗ НЕВИРАЗНОЇ СИТУАЦІЇ щодо трактування жіночих т. зв. міні-одягів, тобто мініспідниць, міні-штанцят і міні-суконок, ватиканські чиновники вирішили допускати так зодягнених жінок до собору св. Петра у Ватикані тільки з накиненим на дану особу чорним пластиковим плащем. Цього роду плащі з „капішонами" на голову нагадують чернечі ряси і їх можна випозичати при вході до собору св. Петра. Так само мусітимуть вдягати такі плащі чоловіки в коротких штанах. Минулого року перевіряли пристойність жіночих одягів поставлені при вході черниці.

ІДУЧИ ЗА ПРИКЛАДОМ ЗСА, уряд південноазійської держави Таї вирішив вислати до Китаю пінґ-понґову команду під проводом одного із своїх членів, який мав би започаткувати переговори з комуністичним Китаєм і добути зустріч із комуноктитайським прем'єром Чжоу Ен-Ласм. В політичних колах ЗСА вважають, що Таї вирішив не продовжувати відкритої антикомуністичної політики в той час, як ЗСА і Японія йдуть на зближення з Пекіном.

СОВЄТСЬКА ГАЗЕТА „МОСКОВСЬКИЙ КОМСОМОЛЕЦЬ" подала широке повідомлення про стан атомових дослідів в Ізраїлі. Згідно з цим повідомленням, ізраїльський уряд розгорнув широкі досліди і праці над продукцією атомової зброї з метою мати в себе засоби для масового знищення. Осередком атомових дослідів в Ізраїлі мав би бути Інститут імени Вайцмана, у Реговорі в пустині Неґев. Названа совєтська газета твердить, що Ізраїль вже диспонує деякими родами атомових стрілен для ракет.

РЕСПУБЛІКА БАНҐЛАДЕШ звернулася до Об'єднаних Націй з проханням прийняти її в члени ОН. Банґладеський уряд побоюється опозиції чи й заперечення комуністичного Китаю проти свого членства в цій міжнародній організації. Комуністичний Китай є членом Ради Безпеки і може поставити своє вето проти прийняття Банґладешу. Стане Банґладеш членом ОН в тому випадку, коли погодиться на це 9 із усіх 15 членів Ради Безпеки і коли жадна із п'ятьох великодержав, не поставить свого вета.

В Естонії розстріляли естонця, двох засудили на 15 літ

Таллін. — В Естонській ССР, у її столиці Таллінні відбувся відкритий судовий процес, на якому Верховний Суд ЕССР розглядав справу обвинувачених у вбивствах совєтських громадян під час другої світової війни трьох осіб. Московська „Правда" з 6 серпня подала, що обвинувачені „належали до озброєної банди „Омакайтсе" і що вони нібито „без всякої основи закатовували совєтських неповинних ні в чому людей, а потім без суду і слідства розстрілювали їх біля гори в Ківилі". Ті події мали б відбуватися в Естонії в 1943-44 роках, понад 25 років тому. Газета називає підсудних „фашистськими карателями". Судова колегія Естонської ССР винесла вирок: розстріляти Х. Сікка, а К. Кирбоя та Ю. Ірду-Айлда засудила кожного на 15 літ „позбавлення свободи в колонії суворого режиму".

Палата Репрезентантів схвалила фонди на виховання, здоров'я і суспільну опіку; заповідають вето Президента

Вашингтон. — Палата Репрезентантів в середу 9-го серпня схвалила більшістю 239 голосів проти 166 остаточний законопроєкт про призначення 30.5 більйонів долярів на виховання, здоров'я та суспільну опіку. Це на 1.8 більйона долярів більше, ніж рекомендував президент Ніксон і в поінформованих колах передбачають, що Президент зголосить своє вето проти цієї ухвали, якщо вона буде схвалена також Сенатом. Кінцеве голосування над цим законопроєктом заповідають ще цього тижня. Секретар виховання, здоров'я і суспільної опіки Еліот Річардсон заявив на пресовій конференції, що президент Ніксон має повну причину зголосити своє вето проти того закону, бо він признає майже „необмежені фонди" на суспільну опіку до розпоряджання стейтів. Згідно з цим законом, стейти одержали б на суспільну опіку в новому бюджетовому році 4.8 більйона долярів, у порівнянні з 1.3 більйона долярів, що їх пропонував президент Ніксон. Уряд вважає, що стейти навчилися використовувати ці фонди на всілякі свої програми. Відношення голосів у Палаті вказує, що коли б президент Ніксон зголосив своє вето проти цього законопроєкту, то цей спротив навряд чи Конгресові пощастило б відкинути.

Пентаґон потверджує розвиток сильніших ракет

Вашингтон. Речник Пентаґону в середу 9-го серпня потвердив, що уряд президента Ніксона змінив свої пляни та рішив приспішити розвиток і виріб могутніших і більш прецизних ракет, що могли б потрапити і знищити будь - яку військову базу в Совєтському Союзі. Речник Пентаґону, Джері Ф. Фрідгейм, дальше заявив, що рішення приспішити досліди і продукцію могутніших ракет не можна інтерпретувати як бажання Уряду збільшити могутність Америки в атомовій зброї, а тільки більші і ліпші оборонні заходи. Заява речника Пентаґону була у зв'язку з надрукованим в „Н. Й. Таймс"-і минулої суботи повідомленням, що Уряд старається дістати від Конгресу додаткових 20 мільйонів долярів на приспішення розвитку і виробу цих нових ракет. В поінформованих колах вважають, що ці намагання Уряду стоять у деякому зв'язку з американсько - совєтським домовленням під час відвідин президента Ніксона в Москві про обмеження стратегічної зброї. Договір дає можливість Совєтському Союзові скріплювати свої внутрішні бази, але він також не забороняє розвиток і продукцію нових ракет і заміну ними вже існуючих.

Ніксон доручив встановити перемир'я у конфлікті з пресою

Вашингтон. — Після трирічних непорозумінь між Білим Домом і більшістю американської преси наступило постійне або тимчасове „замирення", на вказівку президента Річарда Ніксона. Патрик Бюкенен, який пише промови для президента Ніксона, заявив, що „це не означає, що дехто з нас змінив свою думку відносно преси", але в передвиборчий час уряд вважає за краще налагодити „мир" на пресовому фронті. Найбільше виявилось нове наставлення відносно преси в промові віце - президента Спіро Еґню, завзятого критика недостач американської преси, яку він виголосив 22 минулого місяця в Ореґоні, у м. Портлєнді. Віце - президент, виступаючи перед делегатами Крайової Пресової Асоціяції, сказав тоді, що настав час забути про попередні непорозуміння „задля розважливої дискусії". Однак, у Білому Домі ніхто й не приховує того, що така зміна наставлення до одноболкости преси — це тільки тактичний захід у виборчому році. Вважають також, що ця зміна у відношенні до преси наступила внаслідок інтервенцій та вияснень двох журналістів, які тепер входять до складу службовців Білого Дому: Джона Скалі, колишнього репортера з рамени Державного Департаменту, і Кена Клавсона, колишнього репортера з газети „Вашингтон Пост", які тепер займають певні позиції в Білому Домі.

Сенат схвалив заборону виробу і продажу короткої ручної зброї

Вашингтон. — Маючи на думці недавній замах на життя губернатора Джорджа Воллеса, Сенат в середу 9-го серпня схвалив законопроєкт про заборону виробу і продажу короткої ручної зброї. За заборону голосувало 86 сенаторів, а проти неї тільки 25. Голосування відбулося після трьох днів завзятих дебат з намаганнями злагіднити, або ще загострити законопроєкт. Головною „жертвою" цього законопроєкту були б короткі і дешеві та легкі для сховку пістолі, що ними в більшості користуються скритовбивці та грабіжники. Проти заборони був великий спротив не тільки фабрикантів цієї зброї, але й мільйонів мисливців. Становище Сенату було дуже рішуче і відкинено навіть внесення сенатора Грушки на виключення із заборони тієї короткої ручної зброї, яку вже в и п р одуковано. Правнича комісія Палати вже перевела в справі цього закону переслухання, але ще не відомо, коли законопроєкт буде дебатуватись та коли відбудеться над ним голосування в Палаті Репрезентантів.

У Ню Йорку зменшується кількість людей етнічного походження

Ню Йорк. — Відділ Бюра перепису населення оприлюднив деякі нові дані з останнього перепису населення в Ню Йорку й околицях. З них виходить, що в близьких до Ню Йорку повітах — Нессо, Соффолк, Вестчестер і Рокленд зростає кількість жителів не американського походження — за останні 10 років на 150 000 осіб. Одночасно, в самому Ню Йорку зменшується кількість людей не американського походження, яких тепер живе в місті круглo 480 000 душ. У звіті сказано, що в чотирьох названих повітах живуть понад 100 000 росіян: в повіті Нессо — 68 000 осіб, в Соффолк — 14 200, у Вестчестері 27 200, а в Рокленді — 9 300 осіб. Про українців у звіті не згадується, можливо, що їх зараховали до „російських" груп.

КАТАСТРОФАЛЬНИЙ СТАН ВРОЖАЇВ БУВ ТЕМОЮ НАДЗВИЧАЙНОЇ ЗУСТРІЧІ КРЕМЛІВСЬКОГО КЕРІВНИЦТВА

Вашингтон. — Останніми днями тут відбулися під проводом генерального секретаря ЦК КПСС Леоніда Брежнєва надзвичайні наради кремлівського к е р і вництва, тобто провідних партійних і державних чинників, присвячені катастрофальній ситуації сільського господарства в Совєтському Союзі, спричиненій — згідно з обережними повідомленнями совєтської преси цьогорічною „несприятливою п о г одою", початково майже двомісячною посухою і потім зливними дощами. В нараді брали участь усі члени Політбюра, ЦК КПСС і Ради Міністрів СССР і РСФСР, як також сільсько-господарських експертів із керівництва партії й уряду. Ніяких інформацій про цю нараду в пресі не опубліковано, але ж совєтські газети зараз після її відбуття розгорнули широку агітацію і пропаганду за доречнішее проведення цьогорічних жнив. Західні спеціялісти для справ совєтської економіки оцінюють, що цьогорічний врожай був на 25 відсотків менший, як це передбачано в офіційних плянах в ділянці сільського господарства. Особливо ж катастрофальними були цьогорічні жнива, зокрема ж якщо йде про зимові засіви пшениці й жита. Совєтські чинники стверджують, що такої як була і є цього року, „несприятливої погоди" не було протягом останніх десятиріч. Щоб перетривати кризу і покрити недостатній врожай Москва вирішила закупити пшеницю й інші роди зерна у ЗСА і приспішити їх довезення до СССР.

Сума совєтських закупів зерна у ЗСА становитиме один більйон долярів

Вашингтон. — Згідно з оцінкою Департаменту агрикультури ЗСА Совєтський Союз закупить у З'єднаних Стейтах Америки зерна, зокрема пшениці, на суму одного більйона долярів, а не за 750 мільйонів долярів, як це було передбачено в повідомленнях з 8 липня цього року. Уся та кількість зерна буде закуплена протягом дванадцяти місяців, а не 3-ох років. Оцінка Департаменту агрикультури базована на вислідах розмов американських продавців збіжжя, що їх вони мали з представниками Совєтського Союзу. На збільшення кількости закупленого зерна і на приспішення його доставки до СССР вплинула головним чином кризова ситуація із цьогорічним врожаєм в Совєтському Союзі, яка то ситуація була темою окремої наради кремлівських керівників. Представники Департаменту агрикультури заявили, що Совєтський Союз закупить в з а п л я нованій кількості зерна головним чином пшеницю — на суму яких 500 мільйонів дол. На решту закупів складуться кукуруза, жито, ячмінь, овес і соя. Останньої закупить Совєтський Союз за сто мільйонів долярів і доставка закупленої сої буде зреалізована вже найближчим часом. Ці останні сільськогосподарські продукти потрібні головним чином для прохарчування поголів'я худоби і з допомогою цих закупів Москва сподівається перетривати кризову ситуацію із цьогорічним врожаєм. Закупи зерна збільшать видатно американський експорт до Совєтського Союзу, який у минулому році виносив усього 125 мільйонів долярів. Половина з цих експортів була вирівнана совєтськими імпортами до ЗСА. Урядові чинники ЗСА сподіваються, що за більшість закупленого зерна Совєтський Союз буде платити золотом.

В Чехо-Словаччині засуджено сімох лібералів — прихильників реформ Дубчека

Прага. — В дальшій серії судових процесів над співробітниками колишнього провідника чехословацької компартії Александра Дубчека було засуджених в середу 9 серпня сімох ліберальних діячів, в тому два колишні провідні діячі компартії. За змову з метою повалення існуючого режиму був засуджений Ярослав Сабата, колишній член правління А. Дубчека, секретар міського комітету КПЧ у Брні і провідний теоретик партії в 1968-1969 роках, був засуджений на шість і пів року ув'язнення. Водночас із ним засуджено до трьох років ув'язнення Альфреда Черного, колишнього секретаря компартії для південної Моравії. П'ятеро інших підсудних в останніх процесах одержали кари ув'язнення від одного до п'яти років. Почавши від 17 липня цього року в ЧСР засуджено вже усіх 38 осіб. Водночаз із закінченням процесів у Празі почався у Брні новий суд над Властіміло Тессаровою і „товаришами". Усі семеро суджених у Празі були с у д ж е н і за створення підпільної антидержавної групи, яка розгорнула була свою діяльність з метою усунення теперішнього режиму в 1970 р. Черни був обраний на члена ЦК КПЧ у вересні 1968 року, щоб підсилити групу прихильників Дубчека. Я. Сабата був покликаний на члена ЦК в ч а с і с у ч т е в о ї партії Чехо-Словаччини під час відбутого в серпні 1968 року таємного з'їзду цієї партії. Сабата і члени його родини були арештовані і перебувають у в'язниці від листопада мин. року. Проводжувані в Чехо-Словаччині судові процеси над „дубчеківцями" викликали гострі заперечення і критику у провідних колах західніх комуністичних партій, зокрема ж в Італії і Франції. Провід Комуністичної Партії Італії засудив ці процеси, як безпідставне „судове переслідування" і ствердив, що вони викликають багато питань про сучасну ситуацію в ЧСР.

Німці продовжують втечі зі сходу на захід

Люнебурґ, Західня Німеччина. — Прикордонна влада Західної Німеччини повідомила, що протягом минулої суботи і неділі дев'ятьом німцям пощастило втекти із опанованої комуністами східньо - німецької території на захід. Один 16 - літній студент і 19 - літній будівельний робітник в різних місцях переплили Ельбу, двом шоферам вантажних автомобілів, 25 і 30 - літньому, пощастило пробитись їхніми автомобілями через кордонні застави і заміновані поля, а інші перейшли в інших місцях. Баварська поліція додатково інформує, що 22 особи із Східньої Німеччини пробились на захід окружними дорогами через Чехо - Словаччину і Югославію.

Сенатор Персі пропонує більшу репрезентацію етнічних груп на республіканських конвенціях

Вашингтон. — С е н а т о р Чарлз Г. Персі, республіканець з Ілліной, запропонував найближчій Республіканській конвенції ряд змін у виборі конвенційних делегатів і якщо його пропозиції будуть прийняті, то в майбутніх конвенціях матимуть більше заступництво етнічні групи. Сенатор Персі приготовив для конвенції пропозицію, щоб у майбутньому вибирати конвенційних делегатів не тільки на базі республіканських голосів у поодиноких стейтах, як це є досі, але також на базі загальної кількости населення поодиноких стейтів. Досі на Республіканських конвенціях мали велику перевагу фармерські стейти, а в майбутньому, якщо пропозиція сенатора Персі буде прийнята, з неї скористають такі більше залюднені стейти, як Каліфорнія, Ілліной, Ню Йорк, Ню Джерзі, Пенсильванія, Огайо, Тексас, Висконсин та інші. В цих стейтах зосереджується населення етнічних груп, отже ці групи мали б більші можливості на своє заступництво на конвенціях. Внесено також пропозиції на більше заступництво на конвенціях молоді. Ці пропозиції натраплюють на поважний спротив і навіть створився окремий неформальний комітет із двох сенаторів та 25 конгресменів, які і в и с т у п а ю т ь проти цих змін та заохочують до цього інших.

Річна Конференція КУК відбудеться в Саскатуні в листопаді

Вінніпеґ (КУК). — Президія Комітету У к р а їнців Канади рішила відбути цьогорічну Річну Конференцію КУК у Саскатуні в днях 3, 4 і 5 листопада при участі делегатів Складових Організацій і Відділів КУК та гостей з терену цілої Канади. Це буде перша Річна Конференція КУК після Х Конґресу і її програма передбачає включити три головні сесії, присвячені справам: української культури, шкільництва і навчання української мови та організаційних справ КУК. Підготовою цієї конференції займуться Культурна комісія КУК і Крайовий Центр Українських Шкільних Рад у співпраці з бюром Централі КУК. Між 9-им і 10-им Конґресами Річні Конференції КУК відбувались у Вінніпеґу і Торонто, головними темами яких були справи: українського шкільництва, молодечих організацій, наладнання праці КУК на терені провінцій Канади і зміні статуту КУК.

У Детройті відбудеться 13-й світовий Конгрес ТУСМ

Детройт. — У днях від 15 до 17 вересня включно тут, у стейтовому Вейнському Університеті, у залі „МекҐреґор" відбудеться 13-ій світовий Конгрес Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Миколи Міхновського, Т-УСМ, і одночасно 5-ий Крайовий З'їзд ТУСМ Америки. У п'ятницю 15 вересня в спортовому Клюбі „Орлик" при 9740 Конат евню у-Гемтремку від 7 г. вечора — реєстрація і зустріч із делегатами. У суботу 16 вересня у Вейнському У н і в е рситеті вранці — закінчення реєстрації делегатів, о 10 год. відкриття Конгресу і слово голови ТУСМ інж. Богдана Кульчицького, виголошення привітів, молитва, вибір президії та комісій і ін. формальності, а потім — звіти й дискусія над звітами. По обідній перерві відбудеться 5-ий Крайовий З'їзд ТУСМ Америки зі звітами й уділенням абсолюторії уступаючій Управі. По 2-ій г. дня будуть прочитані доповіді: д-р П. Мірчук „Українські Визвольні Змагання під час другої світової війни та сучасний спротив в Україні" і програмова доповідь інж. Б. Кульчицького, потім дискусія над доповідями. О 4:30 — вибір Світової Управи Т-УСМ, Контрольної Комісії, Товариського Суду і Крайової Управи на Америку та в кінці звіти комісій. О 9-ій вечора розпочнеться забава.

У неділю 17 вересня, після Богослужень в обох церквах, відбудеться чергова сесія, в приміщенню клюбу „Орлик", із внесками й заявами, прийняттям резолюцій та постанов. Головою Світової Управи ТУСМ є інж. Богдан Кульчицький із Філядельфії, головою Крайової Управи ТУСМ на Америку є Богдан Футала.

На оселі СУМА в Елленвіллі відбудеться вишкільний табір впорядників і виховників

Ню Йорк (Ію). Кожного року тут на Оселі СУМА відбуваються два відпочинково - виховні табори для юначок та юнаків, а також один великий вишкільний табір впорядників і виховників. Цьогорічний вишкільний табір починається в неділю 13-го серпня. Комендантом цього табору буде Аннаній Никончук, а інструкторами проф. Зенон Саган — гол. виховник, д-р Мирослава Боґатюк, мґр. Мотря Боґатюк, мґр. М. Длябога, проф. Іван Вовчук, проф. С. Демчишин, ред. В. Левенець, мґр. Іван Кобаса, д-р М. Климишин та М. Фурда. Табір матиме чотири окремі вишкільні групи, а це: впорядників першого та другого ступенів, виховників першого ступеня, а також дітвотовчу групу. Табір триватиме три тижні і його закриття відбудеться під час Здвигу СУМА 2-го вересня.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ ЛІСНИКІВ

В Лексинґтоні біля Ґантеру, українські лісники відбули дня 5 серпня ц. р. разом зі своїми родинами свою зустріч в гостинному домі інж. Р. Аримовича для розваги і товариської гутірки. Цього року було трохи менше прибулих, як минулими роками, бо бракувало деяких сталих учасників тих зустрічей, але приявні провели гарно час при прекрасній соняшній погоді у стіп Кетскильських Гір.

УКРАЇНЕЦЬ НА АМЕРИКАНСЬКІЙ ВИСТАВЦІ

Гейнс Фоллс, Н. Й. — Групова виставка творів американських малярів відбудеться від 19 до 21 серпня ц. р. в будинку „Твайлайт Парк Клаб" у Гейнс Фоллс, Н. Й., і в тій виставці візьме участь маляр Тарас Шумилович. Це буде вже 26-та з черги порічна виставка малярів, зорганізованих у групі „Твайлайт Парк Артістс".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issue combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Добра нагода

Поодинокі етнічні групи в Америці, включно з українською, не мають кращої нагоди скористати з гарантованого їм Конституцією країни права „займати становище" до американської внутрішньої і закордонної політики, як під час виборчої кампанії. Кожному бо з кандидатів, від кандидатів на президента і віце - президента починаючи, а на кандидатах на всі інші федеральні, стейтові і міські пости кінчаючи, кожному з цих кандидатів залежить на кожному з наших голосів. Очевидно, що багато з передвиборчих обіцянок кандидатів кінчаються з виборами, але тим не менше ці вибори дають добру нагоду бодай для видвигнення проблеми та її популяризації.

Важливість „етнічного арґументу" в цьогорічних виборах виявили вже в більшій чи меншій мірі обидві партії, Демократична і Республіканська. Підкреслив це і новонайменований демократичний кандидат на віце - президента Сарджент Шрайвер, як приймаючи кандидатуру минулого вівтірка спеціяльно говорив про американську націю, як „націю малих націй", називаючи польську, італійську і деякі інші етнічні групи. Республіканці матимуть свою конвенцію щойно в наступному тижні, але вже тепер у своїй підготові до виборів виявляють ще більше зацікавлення етнічними групами, створивши навіть окремий Комітет національностей для перевибору президента Ніксона та найменувавши директором цього Комітету нашого молодого діяча, головного радного Українського Народного Союзу проф. Тараса Шмаґалу.

Передвиборчу нагоду мусимо використовувати всі разом і кожний зокрема. Арешти інтелектуалістів та нові репресії, що їх переводять комуно - московські режимники в Україні є тією сьогодні найактуальнішою подією, що заперечує найосновніші людські права і навряд чи який кандидат відмовився б зайняти в цій справі відповідне становище, якщо ці справи будуть доведені до його відома. Ми вже маємо багатьох наших громадян, що беруть активну участь у передвиборчій кампанії і вони мають ще додаткову нагоду звернути на ці справи увагу кандидатів і тим, що їх піддержують.

Також добре сталося, що Український Конгресовий Комітет постановив відбувати Конгреси Американських Українців саме в ті роки, в яких відбуваються вибори президента. Як інформують, провід УККА вже від деякого часу робить потрібні заходи, щоб наш найближчий Конгрес став одним з великих крайових форумів для видвигнення тих найбільш пекучих проблем відносно поневолених Москвою націй.

На шляху до „злиття націй"

Національне питання в Совєтському Союзі, методи і перспективи його розв'язки притягають усе більше уваги західних дослідників й обсерваторів, зокрема ж сьогодні у зв'язку із відзначуванням 50-річчя створення Совєтського Союзу. Востаннє присвятив цій справі більшу статтю кореспондент „Ню Йорк Таймс-у" Т. Шабад.

У своїй статті п. н. „Совєти приспішують вимішування їхніх 100 народностей" Т. Шабад стверджує, о головною тенденцією сучасної національної політики Москви на далеку мету є й далі змагання до інтеґрації включених у склад Совєтського Союзу народів й етнічних груп в одну одиноку совєтську націю з однією — російською мовою.

Згадуючи, що, створивши Совєтський Союз із включених до нього збройно чи „добровільно" націй і народностей, большевики проголосили були право цих націй й етнічних груп на повний розвиток культури. Протеж, увесь цей „розвиток" і „розквіт" національних культур мав би бути згідно з вченням совєтських ідеологів і теоретиків тільки переходовим етапом до остаточної цілі, якою була, є і залишається повна остаточна інтеграція усіх народів й етнічних груп в одну „совєтську націю", тобто „злиття націй".

На підставі статистичних даних, зокрема ж із переписів 1959 і 1970 років, Т. Шабад приходить до висновку, що Москва є на якнайкращій дорозі до здійснення своєї цілі. На 241.5 мільйона всього населення СССР переважну більшість, бо 130 мільйонів, становлять росіяни в той час, як у 1959 році їх було всього 100.4 мільйона, і крім них російською мовою говорить у СССР ще 20 мільйонів людей, тобто сьогодні вже в СССР є 150 мільйонів російськомовного населення. Водночас із цим, у деяких республіках зменшується помітно кількість місцевого етнічного населення із поступовим збільшенням у них кількости росіян.

Стверджуючи такий стан, Т. Шабад виявляє і протилежні тенденції — все більший опір проти русифікації в Україні, в балтицьких республіках, незалежницькі настрої у Грузії й інших республіках. Ці тенденції свідчать про те, що добитися Москві запляновано нею „злиття націй" так легко не прийдеться. Перекреслять ці пляни поневолені народи.

В. Чапленко

НАШІ ТЕРМІНОЛОГІЧНІ СПРАВИ

Термінологічні справи для літературних мов нашого часу — це постійні проблеми. Вони неминучі й для найрозвиненіших мов, бо в термінах як у лексичних складниках мови безпосередньо відбивається розвиток людської цивілізації. А що цей розвиток нашого часу йде з нечуваною давнішими часами швидкістю — з'являються нові наукові відкриття, виникають нові винаходи в техніці, створюються нові галузі в промисловості, складаються нові суспільні відносини в житті людей, то й виникає потреба називати все це, бо без називання немає мислення. Особливо болючі термінологічні проблеми для нашої української мови, яка з одного боку, досягла вже рівня всеосяжного знаряддя людського мислення, а з другого — мусить розвиватися на Україні під гальмами московського імперіялізму, а на чужині — з чужомовних середовищах, що автоматично утруднюють її нормальне вживання, а тим самим і розвиток. Але попри це вона не може вже не розвиватися, бо вже вийшла за межі, як казали наші люди з XIX ст., „хатнього вжитку". Її мусять уживати вже й чужинці, вивчати в школах (напр., в американських військових), вона лунає на весь світ з державних радіостанцій різних країн. Інакше сказавши, вона не може відставати від життя, а це значить, що її термінологія мусить постійно удосконалюватися. Якщо мати на увазі чужинецьке вживання української мови, то можна згадати факт, що, наприклад, потребу в постійному збагачуванні української термінології виразно відчувають працівники українського відділу „Голосу Америки". Звичайно, цю потребу відчувають і наші журналісти, письменники, вчителі, інженери, лікарі тощо, всі ті, що й на чужині потребують ще української мови як знаряддя свого мислення та взаємлення з людьми українського середовища. Не можна забувати того, що з огляду на сучасні засоби інформації та проникання наукових відкриттів та технічних винаходів навіть у побут, нові терміни швидко стають потрібні навіть звичайним мовлянам, а не тільки вузьким фахівцям. У такій ситуації наші письменники, журналісти й науковці мусять постійно бути в курсі українського термінотворення, а це значить — знати не тільки попередні його (термінотворення) досяги, а й стежити за сучасними шуканнями та здобутками в цій царині, як також стерегтися загрозливих для української мови чужомовних впливів — примусових русицизмів та несвідомих запозик з інших мов у тих випадках, де в них немає потреби. Якби працівники „Голосу Америки" були свідомі цього, то вони б не вживали русицизмів „заложник", „накуликатись" („надудлитись" горілки), „неоднократно" тощо і не калькували б англійського та німецького вислову „міністер війни". Якби наш славний фейлетоніст Ікер знав українську психологічну термінологію, то він не вжив би перекрученого російського слова „смикалка", яке не має нічого спільного із словом „смикати", бо в справжньому вигляді це російське слово пишуть „смекалка" (по - українському „кмітливість"), якби він знав українську екологічну термінологію, то не вжив би у невластивому значенні слова „полюція".

Про нагальні потреби постійного пильнування наших термінологічних проблем свідчать індивідуальні спроби укладати термінологічні слівники та досить часто публіковані в нашій пресі статті на теми про такі чи такі назви, про це ж свідчать і листи читачів до редакції наших газет та журналів. На жаль, і з тими спробами, статтями та листами не завжди все гаразд, частіше в цих справах забирають голос некомпетентні люди. Ще 1953 р. в Ню Йорку видано „Американсько - український морський слівник" В. Степанковського, що являє собою стовідсоткове посміховище з української мови. Нещодавно один агроном, заховавшись за вигадану „неукраїнську Ніну Грін (ченко), що вийшла заміж за українця", надрукував такі хибні статті в газ. „Новий шлях" (між іншим, він уживає свого новотвору „навчач" замість узвичаєного „вчитель").

Такі явні невдачі свідчать про те, що термінологічні справи не такі легкі, як про це оті невдахи - термінологи думають. Над термінологією можуть працювати тільки фахівці даних наук чи галузей техніки з обов'язковою участю українських мовознавців. Обов'язковість цієї останньої участи випливає з того, що для праці над термінологією треба знайти критерії добору слів взагалі в українській літературній мові (в різних мовах таких критеріїв нараховують до дев'ятьох), знати історію лексики української мови, історію й методологію творення нових слів, словотвірні закономірності української мови, зв'язки української морфології з синтаксою тощо. От, наприклад, в українській мові неможливі утворення типу „розвиваючийся", тим то про африканські „країни, що розвиваються", треба говорити синтаксичною конструкцією, як це й роблять працівники Радіо „Київ". Коли мене недавно запитав один журналіст, як сказати про двох голів держав, — „дві голови держав" чи як? — я не зміг експромтом на це питання відповісти, орудуючи засобами самої морфології: на перешкоді став жіночий рід у числівнику „дві". Тільки згодом, зваживши всі можливості, я знайшов, що тут треба каза-

(Закінчення на стор. 3-ій)

К. Крупський

„НОВІ ЦАРІ — РОСІЯ ЗА СТАЛІНСЬКИХ СПАДКОЄМЦІВ"

(3)

Всі ці речі описує Дорнберґ по-мистецьки. Місцями книжки він нагадує стиль відомого французького подорожника по царській імперії маркіза де Кюстіна, понад 130 років тому, що його Дорнберґ цитує у кожному розділі книжки.

Автор пише докладно про алькоголізм серед росіян, з'ясовуючи його як історично - хронічнийналіг. Він цитує слова німецького ученого і посла до Москви Адама Олеарія, який понад 300 років тому висловився про пиянство росіян подібно як маркіз де Кюстін.

Дорнберґ критикує засоби совєтського транспорту та дуже погані дороги і цифрами доказує те, що в тій ділянці Совєтський Союз дуже відстає. Намічена п'ятилітками підвишка продукції вантажних автомашин ні разу не була виконана. В ужитку є забагато старого типу таких автомашин і тому постійно велике число з них є в ремонті. Через погані дороги совєтський транспорт внутрі країни є дуже повільний. Про це зустрічається часто нарікання совєтських знавців у пресі.

Автор цитує де Кюстіна, який сказав „Як можу правдиво представити Росію без суперечности самому собі в кожному слові?" Цим автор хоче сказати, як тяжко є писати про Росію і цілий Совєтський Союз. Найбагатша з природні ресурси країна у світі, а її населення живе найнижчим стандартом життя з-поміж усіх передових країн світу. І що з того, що совєтські громадяни платять найнижчу мешканеву ренту, але за те найгірше тиснуться по тих дешевих помешканнях та терплять невигоди. Країна, яка має прекрасні дослідні інститути. Акселератор в Серпухові, каже Дорнберґ, є не тільки найбільший, але також найбільш софістикований у світі. Совєтські науковці в деяких ділянках відкриттями випередили інші країни. На жаль, їхні досягнення часто не використовуються належно через дуже погану систему продукції, на що Дорнберґ вказує легко і переконливо.

Письменник Жорес Медведєв, який спільно з Солженіциним відважно розкрили шарлатанство Трохима Лисенка, сказав: „Чи можемо уявити собі европейського науковця у віці 50-60 років, який ще ні разу не виїхав за границю своєї країни і ні разу не взяв участи в міжнародних наукових конференціях і ні разу не відвідав лябораторій навіть сусідніх країн. Очевидно, ми не можемо уявити цього. Чи було б це можливим в Англії, Франції, Бельгії. В Совєтському Союзі це можливе для більшости науковців".

Саме через таку ізоляцію совєтських науковців, через недоречні реґуляції совєтської бюрократії у виробництві Совєтський Союз відстає від передових країн світу. Це й було причиною того, що совєти були першими в далекопростірних полетах, а тепер залишились позаду. На міжнароднім ринку може бути попит на совєтські сирівці, але нема попиту на совєтські машини, апарати, літаки і т. п. Самі совєти купують в Англії та інших країнах Заходу компютери та інші прецизійні і софістиковані технологічні вироби.

Клясичним прикладом відсталости може послужити і те, що країна, яка посідає найбільші простори родючої землі, мусить купувати зерно в тих країнах, що їх Хрущов обіцяв угробити.

В сьомій частині п. н. „Боротьба під ширмою" автор піддає аналізі совєтську верхівку, а головно членів Політбюра та головніших членів Цестрального Комітету. Подавши коротку біографію кожного з них, наводить спекулятивні здогади, хто з них займе місце Брежнєва та що станеться з Косиґіним, якого автор уважає за найбільш інтелігентного серед керманичів кремлівської ієрархії.

Черговий розділ п. н. „Спадщина тисячоліття" починається описом того, як росіяни проводять відпусткoвий час „закордоном", — у балтійських республіках Латвії, Литві та Естонії. Там міста, ресторани, одяг та цілий спосіб життя нагадують Европу.

Балтійські країни, які разом творять тільки один відсоток населення Совєтського Союзу і менше як три відсотки території того союзу, але посідають найкращу в цілому Совєтському Союзі господарку і тому дають московській імперії кращу продукцію і доходи від інших республік. Вони доставляють 8 відсотків металево обробних машин, 12 відсотків машин до праці, 20 відсотків залізничих вагонів, аж 47 відсотків автоматичних делефонічних розподільників, 20 відсотків радіоапаратів та телевізорів, 65 відсотків оліїв, 30 відсотків потужних електричних трансформаторів і 33 відотки селектричних інструментів - зварювачів.

Не зважаючи на залежність цих країн від Москви, ціла їхня господарка краща під кожним оглядом від господарки решти Совєтського Союзу. Як бачимо з наведених чисел, їхня промислова і аґрарна продуктивність багато вища, а культурна атмосфера, каже автор, подібна ще до европейської. Це, каже він, спонукує до призадуми над тим, в чому саме полягає та різниця, в комуністичній системі чи в російській традиції.

По повороті Дорнберґа з відвідин балтійських республік до Москви, його приятель сказав: „Направду ви мусите перечитати щоденники маркіза де Кюстіна, якщо хочете зрозуміти Росію". Автор каже, що дружина колишнього американського амбасадора в Москві Філіс Пенн Колер зробила дуже добру прислугу, переклавши журнал де Кюстіна і назвавши його „Подорож для нашого часу", бо скільки то коментаторів черпають з тих записок відомості для того, щоб доказати як мало, а в дечому зовсім нічого не змінилося в Росії з того часу.

З одної сторони росіяни виявляють традиційне недовір'я і ненависть до Заходу, а з другої сторони користають з технології того Заходу так, як за царя Івана Калити, якому німці і голляндці розбудували копальні залізної руди. Петрові Великому розбудували морську фльоту, а нинішнім царям Захід доставляє компютери і будує автомобільні фабрики.

Перечитавши книжку Дорнберґа, стає яснішим те, чому Кремль так радо вітав през. Ніксона та різні господарські договори з ЗСА.

Шкода, що наприкінці книжки автор ще раз каже, що князь Володимир Великий „створив Київську Росію". Цим автор суперечить навіть тому, що так добре написав про Україну в третій частині книжки. Та, все ж таки, названу книжку Дорнберґа варто прочитати для „відсвіження" пам'яті навіть тим з українців, яким вже стужились за тим, від чого колись втікали.

(Кінець)

ДОШКІЛЬНЕ ВИХОВАННЯ

Редаґує Олена Климишин

ДИТЯЧА СВІТЛИЧКА — ВИХОВНА УСТАНОВА

Перш усього потрібно вияснити термін „світличка" — часто чуємо запит, чому не садочок, — слово, до якого ми звикли в Україні? Тому, що в наших умовах не раз неможливо зібрати дітей більше, як раз в тиждень, значить не можна зорганізувати постійного дитячого садка, де діти зустрічаються або кожного дня, або не менше трьох разів в тижні, прийнято назву „Дитячої Світлички". Це просто одноразові зустрічі дітей, проваджені під умілим проводом. Очевидно, є світлички, що мають навчання два, а то й три рази в тижні. Такі світлички існують у Чикаґо, Філядельфії і Детройті. До них і вимоги ставимо більші, бо при частіших зустрічах можна присвятити дітям більше уваги. У нас повинно бути намагання до цього, щоб усі наші світлички перестали бути лише зустрічами дітей, а перейшли на частіші заняття. Тоді вони мали б більшу можливість стати виховними установами. І, щоб Дитяча Світличка стояла на рівні виховної установи, вона мусить мати ті елементи, що відповідають поняттю виховної установи.

Найважливішим тут чинником повинна б бути певна скількість дітей і батьків, свідомих важливости дошкільного виховання, які готові зробити все, щоб їхні діти перебували в колі ровесників кілька разів у тижні. Мале зрозуміння зі сторони батьків, часто стає перешкодою в організації світлички. Впливає на це ще й те, що молоді батьки переселюються часто зі середовища, де живуть українці більшим скупченням. Та не бракує і таких батьків, що кільканадцять, а то й більше миль не раз везуть дітей до української установи. Велику ролю відограють тут також і можливості матеріяльного характеру. Та все при добрій волі і зрозумінні можна наладнати. Дальша проблема — це відповідне приміщення. Не все можна таке знайти у заряді української громади. Треба його винаймати в домах, пристосованих до ведення світлички. Мають це — „комюніті сентерс". Там є, звичайно, і відповідне устаткування, що в початковій стадії світлички є проблемою трудною до розв'язання. У тому приміщенні звичайно є публічні чи приватні садочки, що мають заняття кілька днів у тижні. У вільні дні можна легко за відповідною заплатою їх віднаймити.

Коли є батьки, діти і приміщення, залишається ще найосновніша вимога — дітей і ціле ведення світлички віддати під відповідну опіку, то значить, піднайти ще фахову учительку, що має до помочі матерів, зорганізованих у Батьківськім Комітеті, чи членок жіночої організації (СУА), що опікуються тією установою. Кожних 10 дітей повинно мати одну вчительку (ту, що відповідає за працю), а до помочі когось з матерів. Щоб світличка сповнила наскрізь своє завдання, не тільки виручувала працюючу матір, забавляючи в тому часі її дитину, вона мусить мати відповідно уложену програму й посібники, щоб в той спосіб розвивати інтелект дитини, приготовляючи її до школи й до життя. Тому дуже важливим чинником є тут професійна, відповідна людина, що веде це діло. Щоб мати таку людину, світличка мусить бути оперта на вистачаючій фінансовій базі, це значить оплата за дітей, що користають із світлички, мусить бути відповідно Батьківським Комітетом продумана й уложена. Фонди це дуже важлива справа, головно в початковій стадії. Це справа не тільки батьків, що їхні діти сьогодні користають з даної світлички (вони нормально тільки два роки з нею зв'язані), не тільки справа жіночої організації, що опікується світличкою, це справа цілої української громади. Зорганізування світлички і її ведення — це ведення виховної установи, що мусить бути стале і тим самим добре продумане, щоб змогло заспокоїти потребу дошкілля на довгі роки. Тому співпраця і відповідальність громадського чинника у тому необхідна.

Порушивши ці основні елементи існування світлички, було б вказано, щоб саме у тій рубриці ми могли довідатись, чи всі наші світлички відповідають тим дуже малим вимогам. Як ні, то чому? Які існують труднощі при провадженні тієї установи? А тоді, знаючи проблеми, можемо ділитись взаємно досвідом і подавати можливості розв'язки одної чи іншої справи.

Олена Климишин

Д-р Михайло Данилюк

ШЛЯХОМ ПОКРАЩАННЯ СИСТЕМИ УККА

(Порядком дискусії)

(4)

Окремі політичні акції УККА останніми роками, хоч і мають свою вартість на міжнародному полі, не вичерпують його призначення і зобов'язань до української громади. Зрештою, деякі із них видаються навіть карикатурними, як, наприклад, дебати до півночі про те, чи мав би їхати президент Ніксон у Москву, чи ні. В той час, як перед нами стоять важкі завдання різних секторів, які мали б поставити на вищий щабель нашу діяльність.

Тож, якщо взяти до уваги політичні моменти наших внутрішніх своєрідних міжусобиць, неспроможність УККА в політичній і громадській координації, ізолювання себе від впливу ширших кругів інтелектуального кадру з різних організацій чи установ, настрої виключности в органах правління, знеохочування окремих груп чи організацій в активній праці і плянуванні, занедбання в багатьох секторах життьових потреб етнічної громади, то доводиться сумніватись чи будь-яка змінена буква одного і того самого статуту УККА буде спроможною повернути його назад до первісних основ. Виправляти копію — важко, краще повертатись до оригіналу, до соборної репрезентації, організації організацій, до спільної відповідальности.

Однією із передумов, що забезпечить кращий розвиток УККА — це широко відкриті двері для інтелекту, який у даній ситуації відчувається придушеним. Позичаючи вислову в І. Дзюби, можна б сказати, що і в нашій ситуації „перше і останнє — свобода обговорення, дискусії, суперечки" — це необхідність для росту взагалі, а для направлення нашого життя зокрема. Зрештою, чи не надокучило нам бути свого роду гіпокритами, добиваючись свободи вислову і дискусії в Україні, але обмежуючи його у вільному світі?

Висловлені критичні думки ані не вичерпують повної аналізи недоліків УККА, ані не мають на увазі заперечити важливости цієї установи в нашому житті. Вони йдуть шляхом шукання нового етапу, а він, як це видається, — „необхідний".

4. ТРИ АТРОФІЧНІ КОНЦЕПЦІЇ

Чимало людей шукають нових форм для УККА, існує на цю тему чимало плянів, а серед них виднішими стали три концепції, які дозволяємо собі назвати атрофічними, бо кожна із них, якщо б перейшла у життя, буде ще далі звужувати, а не розбудовувати УККА. Усі вони розв'язують техніку УККА, а не проблеми його душі.

Одна із супер-консервативних думок базується на маніпуляції буквами статуту УККА, але, фактично, залишає установу в полоні сучасної психології. Ряд діячів, близьких до правлячих кругів УККА, вважають, що єдиною, мабуть, зміною — це треба лише включити дещо молодших людей в керівні органи, але без зміни „лінії" та основної філософії української централі соборної громади. Для деякої атрактивности, на їхню думку, треба б дещо змінити статут, решта ж залишається постарому. Вони притримуються думки, що решта громадянства та організацій, що стоять поза активністю УККА або взагалі поза ним, мусіли б достосуватись, включитись безпретенсійно в офіційну лінію т. зв. більшости і все буде гаразд, УККА буде демократичним, можна б в унісон заспівати „де згода в семействі", а решта вирішиться автоматично.

Нічого нового, ані доброго для розвитку етнічної української громади цей плян не ворожить. Наступний Конгрес буде штампом десятого, а в гіршому випадкові — дев'ятого Конгресу, і проблематики нашої громади не вирішить.

Друга концепція, яка прибирає, сказати б, дещо „революційні" форми, базується на цьому, щоб УККА будувати головно на постійних платниках Народного Фонду, що гуртуються у Відділах УККА. Плян цей перестає оглядатись на цілість громади, а, переключає орієнтацію на своєрідний авангард, залишаючи на боці також численні організації або ж ставлячи їх на рівні з індивідуальними платниками НФ. Виглядає все це доволі карикатурно.

За останні роки число платників НФ вагається між 5 і 7 тисяч осіб, включаючи сюди і таких, які або з патріотичного обов'язку або ж з надією на покращання ще давали свої вкладки до НФ. Ці останні мали б на XI Конгресі такий самий голос, як і на IX і X Конгресах, себто ніякий. Якщо такі платники підуть по лінії добре організованої більшости, тоді вони не відіграють ніякої ролі у зміні чи покращанні УККА, якщо ж вони по такій лінії не підуть і схочуть висловлювати свій незалежний голос, тоді можна сподіватись дальшого упадку в рядах платників НФ. Значить, кілька тисяч осіб, які в більшості будуть рекрутуватись із одної політичної групи, будуть репрезентувати і відповідати за мільйонову українську соборну громаду, але без її участи. Звісно, відповідно спрепарований статут дасть враження, що це справжня демократія, ми ж думаємо, що громадський глузд назве це черговим провалом.

В аналізі цієї ж концепції, що ще далі звузить УККА, треба б відмітити, що ця установа перестане бути й загальною репрезентацією, й організацією організацій. Вона ще більше перестане бути централею, яка мала б кермувати і зрівноважувати життя цілої етнічної групи з усіма її відмінками, поглядами, різними культурним навантаженням та соціяльним рівнем, інтелектуальним збагаченням, громадським і політичним виробленням тощо. Це буде лише і тільки ще одна громадська організація, подібна до багатьох, але з амбіцією і статутовим оформленням репрезентувати всіх.

Ми далекі від нападів на окремі групи чи організації, не заперечуючи їм права працювати, пропагувати свої ідеї, старатись про впливи в громадському житті. Але велика частина біди в УККА в тому, що в нього введено надто багато моментів партійних інтересів, і ферменти на цій базі, як в самому УККА, так і в громаді надто очевидні, хоч і наша преса часто цей факт промовчує. Можна поставити подібні закиди кожній групі, якщоб вона зводила життя цілої соборної громади у межі своїх вподобань, байдуже, що такій політиці дати б прикметник „національної справи". Тож аналізою сучасного стану УККА ми не нападаємо на вибрану для цього групу, ані не відкриваємо нового фронту політичних міжсубиць, бо існує він уже давно, і започаткували його не громадські дискусії. Вони є лише відгомоном того, що наробили групові нетерпимості, виключності.

(Далі буде)

Успіхи Анни Хомин

П-во Тереса і Михайло Хомини, мешканці Філядельфії, 4-го червня 1972 р. запросили рідню, приятелів та знайомих, відзначивши велику подію у родині, — їхня доня Анна з відзначенням закінчила Дрексел університет у Філядельфії. Між гістьми там був о. Р. Попівчак, сотрудник катедральної церкви, де п-во Хомини з родиною належать. Отець Р. Попівчак ще й тому був приявний, що ґрадуантка Анна Хомин, будучи студенткою університету брала активну участь як член Управи Ліґи української католицької молоді при катедрі у Філядельфії. Крім цього ґрадуантка Анна Хомин була й далі є секретаркою 32-го Відділу УНСоюзу ім. О. Ольжича у Філядельфії, який має понад 150 членів. Головою цього Відділу є Вячеслав Лебідь. Під їхнім проводом цей Відділ УНСоюзу з успіхом розвивається, маючи поважне число молоді.

Батько ґрадуантки Анни Михайло Хомин, відомий діяч у Філядельфії. Він — ще молодим хлопцем, під час другої світової війни був активним борцем в рядах Похідних груп ОУН в Україні, і продовжуючи і пропаґуючи цю традицію є головою Союзу Ветеранів Українського Резистансу (СВУР) у Філядельфії, членом Управи 32-го Відділу УНСоюзу, господарським референтом Управи Відділу Організації Державного Відродження України (ОДВУ), віддано працює над розбудовою Оселі ім. Ольжича у Лігайтоні, Па., та є заступником голови Українського-Американського Горожанського Клюбу у Філядельфії. Анна Хомин, ґрадуантка Дрексел університету у Філядельфії зі своєю сестрою Клярою виростали в патріотичній родині. Анна Хомин після закінчення Дрексел університету, незабаром поїде на дальші університетські студії до Паседіна в Каліфорнії.

Микола Вайда

„Бджілка"

Під такою назвою уже 10 років виходить журнал у Прудентополісі-Парані, Бразилія, під редакцією Надії Шульган. Це ювілейне число, яке має 41 сторінок друку, легкого до читання і дбайливо опрацьованого. У ньому звіт діяльности і зміст всіх річників журналу „Бджілка", який виходить в Колеґії св. Ольги. Його зміст: Вступне слово редакторки Н. Шульган; подяки, скоріше признання особам і установам, які матеріяльно допомогли появитися журналові; історія постання журналу та інституту, співпраця з іншими установами в різних місцевостях Бразилії, грошові пожертви і ін. Останній розділ особливо цінний тим, що подано зміст кожного числа журналу за всі роки (стор. 26-41). Цілість дбайливо видана. Друк чистий і виразний. Цей журнал є виявом діяльности української спільноти в Бразилії. „Бджілка" заслуговує не лише на признання, але й на матеріяльну допомогу.

У Львові трагічно загинув славіст Микола Малярчук

Львів. — „Від нещасливого випадку трагічно загинув відомий славіст, перекладач з болгарської мови Микола Дем'янович Малярчук", сповістила „Літературна Україна" з 4-го серпня 1972 р. Він понад 20 років життя просвятив справі наладнання українсько-болгарських літературних і наукових зв'язків, жив у Львові, працював доцентом у Львівському Університеті при катедрі слов'янської філології. Залишив велику й важливу перекладницьку та дослідницьку спадщину. За працю про Івана Франка, як перекладача й знавця болгарського фольклору, Микола Малярчук дістав звання кандидата філологічних наук Софійського Університету в Болгарії. М. Малярчук перекладав не лише вартісні літературні твори з болгарської на українську, а й „твори" болгарського комуніста Дімітрова та подібних „діячів". Про день смерти, сам випадок та місце похорону не подано нічого.

Матура в школі українознавства ім. Митрополита А. Шептицького в Ню Гейвені

Кожного року Українська Школа ім Митрополита А. Шептицького вибирає на річному балю школи королеву і дві княжни. На знімці цьогорічні вибранці — учениці школи. Зліва направо: Романа Фіґоль (друга княжна), Оксана Мандич (королева) і Людмила Слюсаренко (перша княжна)

Ню Гейвен. (МЯ). — У суботу 24 червня ц. р. проведено іспит зрілости в Українській Рідній Школі ім. Митрополита Андрея Шептицького в Ню Гейвені. Матуру склали з дуже добрим вислідом: Ольга Данківська, Оксана Мандич і Людмила Слюсаренко. Предсідником Матуральної Комісії був делеґат Шкільної Ради УККА проф. Степан Стеців, секретарем Любов Данилович, директор школи, екземінатором д-р Михайло Снігурович. Усний іспит попередив письмовий, предсідником якого був проф. Іван Ґолембйовський. По матурі відбулася святкова гостина для абітурієнтів, їхніх батьків, професорського складу, членів Управи і членів Т-ва. Під час гостини виголосили промови: о. Мирослав Мицишин, парох УКЦеркви в Ню Гейвені, проф. Степан Стеців, Зенон Мандич і д-р Михайло Снігурович. Промовці підкреслювали важливість вивчання українознавчих предметів для закріплення національної свідомости нашої молоді. З. Мандич дякував учителям за працю покладену у виховання молоді. В Українській Рідній Школі ім. Митрополита навчалось в шкільному році 1971/1972 51 учнів. Директором школи є Любов Данилович. Вищі кляси навчає д-р Михайло Снігурович. Школу провадить Т-во Українська Рідна Школа ім. Митрополита Андрея Шептицького інкорпороване в стейті Коннектикат. Школа має власний будинок. Головою Т-ва є Петро Слюсаренко.

МИНУЛОЇ П'ЯТНИЦІ НА АЛЯСЦІ стався землетрус: жителі в різних місцевостях відчули два дуже сильні поштовхи, але все обійшлося без жертв і з малою економічною втратою.

НАШІ ТЕРМІНОЛОГІЧНІ СПРАВИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ти „голови двох держав" (зустрілися дня...), бо в формі „двох" уже немає ознаки жіночого роду.

Мавши на увазі всі труднощі в царині нашого термінотворення, не можна не згадати наших недавніх добрих задумів — створення „Українського термінологічного центру в Америці" та „Інституту української наукової мови" при НТШ чи Спілці українських інженерів Америки (я цієї справи гаразд не знаю). Оцінюючи ці будь-що-будь помітні спроби, слід уже мати на увазі не тільки теоретично-словотворні проблеми, а й практично-організаційні заходи. До першої організації, як це відомо з її бюлетеня ч. 1, за січень 1966 р., входило аж тринадцять наших установ та організацій, а це свідчило про добрий „розмах" ініціяторів цієї справи. На жаль, як усі ми знаємо, цей Центр далі укладення статуту, тобто найменш сутньої для справи речі, не пішов. Тож і виникає питання: чому? Відбулося чимало засідань, з чималою кількістю присутніх заступників отих тринадцяти організацій, а з усього того нічогісінько не вийшло! Спробую тут з'ясувати, чому, на мою думку, це так сумно скінчилося. Я був на перших засіданнях УТЦ, на яких обговорювано шляхи й способи здійснення його завдань і тоді переконався, що його організатори підійшли до справи нереалістично, „розмахнулися" зашироко як на наші спроможності. Тоді я, взявши на увагу те, що в нас уже є термінологічні слівники 20-их років та теперішні „радянські", запропонував був узяти на себе скромніше завдання — скореґувати теперішні „радянські", базуючись на слівниках 20-х років і додаючи те нове, що його висунула пізніше практика мововжитку, а висліди цієї роботи видавати у вигляді бюлетенів чи коротких слівничків і розсилати ці видання редакціям, видавництвам, розподіляти між учителями тощо. Тільки в тих випадках, коли ні серед слівників 20-их років, ні серед теперішніх „радянських" немає якогось галузевого слівника, братися за його укладання, але з найвужчим засягом. Ту й ту роботу мали б брати на себе не тільки наші старші науковці, а й молоді фахівці, що працюють в американських фірмах і знають найновіші досяги в науках та техніці. Я, наприклад, якось чув доповідь одного нашого молодого інженера на тему з сучасної космонавтики (він працює у фірмі, що виробляла різні частини до ракет, що мали летіти на місяць), але його важко було слухати, бо він свою мову пересипав численними англійськими термінами. А він би міг, з доручення Центру, зареєструвати всі ті терміни (зрештою їх не так і багато), а потім спробувати добирати українські назви, з допомогою котрогось із наших мовознавців як консультантів. На жаль, цю мою пропозицію зігноровано, можна навіть сказати — замовчано, бо ніхто з промовців на неї навіть не відгукнувся, уважаючи, либонь, її за не варту уваги. Не згадано її і в першому бюлетені УТЦ. Натомість, ухвалено видати якийсь „загальний словник широкого вжитку". Ось як про це написано про цю постанову: „В першу чергу обговорено справу підготовлення матеріялів до Загального Словника широкого вжитку. Словник має охоплювати термінологію всяких ділянок науки і знання та заспокоювати потреби школи, журналістики і широких кругів" (стор. 4). Це, як бачимо, просто хибна з лексикографічного погляду постанова, бо „загальний словник" не термінологічний, а з погляду наших спроможностей, через можливий великий розмір цього слівника, це був нездійсненний замір. Хибним був у роботі УТЦ і метод голосування при визначенні якихось термінів, як це сталося у випадку із запровадженням жарґонізму „ЗСА", у таких питаннях мають вирішувати тільки фахівці з даної галузі. Тож невипадково УТЦ і не пішов далі видання свого першого бюлетеню (якщо я не помиляюся щодо кількости бюлетенів) і незабаром фактично вмер. „Інститут наукової мови" при самому початку був мертвонароджений задум.

Не може рятувати цієї сумної справи з нашими термінологічними шуканнями й механічне перевидання слівників 20-их років, бо, як я сказав на початку цієї статті, термінологія мусить постійно удосконалюватися. Тим то не велику послугу [illegible] мові зробили наші лікарі, перевидавши добрий для 1920 року медичний слівник за редакцією д-ра М. Галина. За 50 років з'явилося багато нового в медицині, а в тому слівнику це не відбито. Було б більше користи, якби наші лікарі скореґували „Українсько-латинсько-російський медичний словник", виданий у Києві 1960 р.

З огляду на все це я вважаю єдино-реальною в цій царині можливістю — індивідуальну працю наших ентузіястів термінологічної справи. Мені відома праця інж. А. Вовка над „Словником кольорів", військовий словник опрацював З. Стефанів. У жіночому журналі „Наше життя" друкуються „Куховарські назви" Н. [illegible] Треба тільки, щоб наша громадськість підтримувала таких ентузіястів морально, а як треба готову працю видати — то й матеріяльно.

Вступайте в члени УНСоюзу!

Концертове турне М. Мінського в Австралії

Приїзд відомого українського оперового співака Михайла Мінського до Австралії являється небуденною подією в мистецькому житті тутешньої, розпорошеної по великому материку громади. В цей час, коли пишеться ця стаття, Михайло Мінський виступає з концертами в Мельбурні. Потім їде до столиці — Канберри, де живе не так багато українців, але сюди треба обов'язково поїхати — було б недобре побувати з концертами всюди, крім столиці. Пізніше — в серпні — відбудуться концерти в Аделаїді й Перті, а на кінець — 19 серпня, так би сказати, прощальний концерт у Сіднеї, звідки почалося мистецьке турне.

Підготова до концертового турне почалася ще на початку року. Це була нелегка праця — зорганізувати концерти по всіх стейтових столицях, подбавши про все, зв'язане з концертами: залі, рекляму, програмки, квитки й т. д. Більшість цієї праці взяв на свої плечі культурно-освітній референт нашої централі — СУОА — Микола Глуховера. Багато зробили місцеві чи стейтові громади. Тому не дивно, що з організаційного боку концерти пройшли з успіхом у Сіднеї й Брізбені. Як піде далі — будемо бачити...

Прилетів Михайло Мінський до Сіднею в неділю 2-го липня з Ню Йорку: з американського літа в австралійську зиму. На аеродромі зустрів його гурт земляків, що складався з автора цих рядків, голови стейтової Громади Миколи Свідерського, кількох знайомих М. Мінського ще з Німеччини та батьків його сіднейської акомпаньяторки Марії Намурен — всього щось із два десятки. Мали приїхати на аеродром ще бандуристи сіднейського ансамблю імени Гната Хоткевича, але авто в них зіпсувалося, й вони знайшли гостя в хаті автора цих рядків та заграли й заспівали йому (на знак музичного привіту) в хаті а не аеродромі, як плянувалося.

Перший концерт Михайла Мінського відбувся в Українському Народному Домі в сіднейському передмісті Лідкомб, що являється нашою тутешньою столицею, бо тут недалеко також Дім Молоді й великий український католицький храм. В суботу 8 липня майже три сотки сіднейців почули Михайла Мінського. Акомпаньювала йому наша молода таланювита піяністка Марія Намурен, до речі, наймолодша вчителька гри на піяніно в Сіднеї, бо вже в 17 років здобула в консерваторії звання вчительки й концертової піяністки.

Про Михайла Мінського немає потреби писати до українського часопису в ЗСА. Це баритон незвичайної сили й краси. Його голос мужньо, потужно гримить у патріотичних піснях. У ліричних піснях Мінський чарує слухача глибиною й шириною ніжности, бере серце й душу в полон непереборного смутку, жене чи тягне в хвилі дум про жите й пережите — і не в одного витискує сльози. В веселих і гумористичних піснях Мінський захоплює бадьорістю, силою й щирістю пісенної розповіді, досконало контрольованою „грою" — мімікою й жестами. Мінський уміє передати найтонші нюанси пісні — слова й мелодії.

Захоплює в Мінського незвичайне почуття міри. Він ні в одній пісні не „переграє". Ми чули в його виконанні пісню-молитву „Під твою милість" (муз. І. Соневицького). Цією піснею почався концерт. В цій пісні він ніжно й урочисто, із смутком й надією, з відкритим серцем молиться. Немає в нього ні благання, ні крику, а є щирий вислів віри й прохання.

В веселій, гумористичній пісні Мінський навіть не наближається до гротеску. У ліричній пісні майже доходить до сліз, але не переходить межі — знає, де стриматися й стримати слухача.

Як досвідчений оперовий співак, М. Мінський на сцені в значній мірі грає. Але кожен його жест точно розрахований. Жестом співак підкреслює слова й фрази, як маляр олівцем виводить на папері світлотіні.

Про силу М. Мінського може свідчити програма концерту — він сам проспівав 20 пісень і ще дві — на невмоливе „біс" публіки. Програма концерту складалася з двох головних відділів, а кожен відділ поділявся на свої „підвідділи". Першу частину програми становили пісні патріотичні та пісня-молитва „Під твою милість". Після цієї молитви співак проспівав пісню на слова В. Симоненка „Україні" (муз. І. Соневицького). В цій пісні незвичайно сильно висловлено любов до батьківщини й ненависть до ворога. Уперше сіднейці почули „Огні горять" С. Воробкевича в виконанні соліста, а не хору. В першій частині були й пісні історичні та побутово-ліричні. З цих пісень найбільше слухачам сподобалися „Чом схилилась, вербо" (сл. Б. Головатюка, муз. В. Шаповаленка), „Києве мій" (сл. Д. Луценка, муз. І. Шамо).

Другу половину програми творять пісні ліричні, любовні й веселі. Більшість із них сіднейцям або невідомі, або відомі лише декому, хто цікавиться тим, що співають і люблять слухати наші земляки на батьківщині. Особливо сильне враження справили на слухачів „Лелеки" (сл. Д. Павлички, муз. О. Білаша). Смуток, навіяний цими піснями, розвіяли веселі гумористичні: „Підкручу я чорнії вуса" (сл. А. М'ястківського, муз. В. Верменича) й „Гей, порадьте, добрії люди (муз. й слова А. Гнатишина).

Останні чотири пісні — народні: „Там де Ятрань круто в'ється", „Косарі", „Ой, важу я, важу" та „Верховина" й „Як стрільці йшли з України" (сл. й муз. цієї пісні Р. Купчинського).

У багатій програмі „З журбою радість обнялась": пісні історичні, побутово-ліричні, патріотичні, жартівливі, любовні — любитель кожного жанру міг знайти те, що відповідало його смакам і настроям. Та найбільше всіх зачарували пісні — „Лелеки", „Два кольори", „Чом схилилась, вербо", „Києве мій", бо в цих піснях, мені здається, виливається співоча душа М. Мінського найбільше.

На настирливе домагання слухачів М. Мінський мусів ще проспівати дві пісні. Це були два пісенні шедеври: українська „Дивлюсь я на небо" й італійська (в перекладі на українську мову) „Вернись в Соренто".

Загально я б оцінив М. Мінського, як високо талановитого співака, який досяг у співочому мистецтві того рівня, що його називають досконалістю чи перфектністю. Це — повний сили, певний себе й своєї сили співак яким ми можемо з повним правом гордитися.

Концерт у Сіднеї, яким почалося мистецьке турне М. Мінського по Австралії, був справжнім святом. У залі була майже вся українська інтелігенція Сіднею й околиць. Концерт відкрив коротким вступним словом культурно-освітній референт Об'єднання Українських Громад Нового Південного Велсу В. Оловаренко, а подякував від імени присутніх і всіх українців стейту голова Об'єднання Громад Микола Свідерський. Двоє дівчаток піднесли співакові й акомпаньяторці великі китиці квітів. Після концерту в клюбовій залі відбулося скромне, але щире прийняття для гостей, на якому виступили з привітаннями о. І. Манько (сам дуже добрий диригент), М. Свідерський, С. Хвиля, Г. Бажул. Автор цих рядків прочитав гумористичну історію зустрічі М. Мінського на аеродромі, що прибув, всупереч законам про спізнення літаків, на півтори години раніше, ніж його чекали.

Другого вечора — в неділю 9 липня — відбувся другий концерт у просторій залі Дому Української Молоді, де було також майже 300 слухачів. Цей концерт також пройшов з успіхом, а вкінці співак й акомпаньяторка одержали розкішні квіти. Дирекція Культурно-Товариського Клюбу влаштувала для М. Мінського прийняття в вузькому колі. В цій залі концерт відкрив господар Дому — заступник осередку СУМ-у в Сіднеї Андрій Атаманюк, а подякував за концерт голова Культурно-Товариського Клюбу О. Кошарський.

В наступну неділю — 16 липня — відбувся концерт у столиці Квінсленду — Брізбені. Там не дуже багато українців, щось коло 400, розкиданих по околицях цього підтропічного міста. На концерт, як мені писали приятелі, прибуло коло 200 осіб. Прийняття гостя з ЗСА і його акомпаньяторки Марії Намурен з Сіднею було тепле. Присутні, стоячи, аплодували в кінці концерту та влаштували щире прийняття, на якому хористи місцевого громадського хору проспівали гостеві „Многая літа".

Загалом же кажучи, приїзд Михайла Мінського до Австралії став і для нього, і для нас тут великою подією. Можливо, що М. Мінський „проламає" тепер стіну до Австралії й для інших наших артистів — співаків і музик. Тут є для кого співати й грати. В самому лише Сіднеї на концертах Мінського побувало коло 600 наших земляків.

Вас. Онуфрієнко

Телемайстерня „Квітка"

В грудні минулого року заснувався самочинно в Торонті гурток українських молодих жінок, ентузіясток для праці над вихованням нашого молодого покоління. Завдяки їхнім наполегливим стараннням постала телемайстерня „Квітка", яка на телевізійній програмі Ґраґам Кейбл на каналі ч. 10 вже від місяця травня ц. р. передає дитячу програму під назвою „У тітки Квітки". Вся праця для появи цієї програми спочиває в руках самих організаторок того діла і проводиться безкорисно для всіх, що працюють над нею.

Від часу постання телемайстерні на телевізійних екранах згаданого каналу появилось десять програм з різноманітною тематикою. Телемайстерня працює невпинно над дальшими новими програмами.

Телевізійне підприємство Ґраґам Кейбл має тепер 15 сталих своїх програм з різних ділянок. В числі тих сталих програм займає своє місце теж програма телемайстерні „Квітка", яка появляється реґулярно в четвер о год. 5-й і в п'ятницю о год 5:30 на каналі ч. 10. Нашою програмою заінтересувалося останньо теж телевізійне підприємство Раджерс Кейбл, яке передає її кожної середи о год. 4:30 і кожної п'ятниці о год. 5:30.

Телемайстерня „Квітка" за короткий час свого існування вже має успіхи. Приходять листи від батьків і дітей, які захоплені програмою, висловлюють своє признання за працю організаторок і виконавчинь цього діла. Рівнож діждалась телемайстерня признання і від чужих. В понеділок 26 червня ц. р. телевізійне підприємство вперше за час свого існування урядило конкурс, установлюючи 25 нагород за найкраще виконання програми в різних ділянках, а саме: виведення, фільмування, техніки і т. д. Телемайстерня „Квітка" одержала дві нагороди: одну за найкращу дитячу програму, другу за найкращу програму за 1971/72 роки. При уділюванні другої нагороди предсідник жюрі зазначив, що наша програма є не тільки найкращою, але теж зробила найбільше поступу за час свого існування. Телевізійне підприємство Ґраґам Кейбл вислало програму нашої телемайстерні на конкурс усіх канадійських телемайстерень, який відбувся в липні ц. р. в місті Бенф. в Канаді.

Н. Н.

Про найважливішу справу

З нагоди закінчення шкільного року 11-го червня 1972 р. відбувся попис дитячого садочка парохіяльної школи св. Юра в Ню Йорку.

У виконанні програми, підготовленою довголітньою учителькою Аполонією Книш, брали участь усі діти садочка. Деякі точки програми були при фортепіяновім супроводі (мати, якої син, учащає до садочку)Р. Хабурської-Мітрінґи.

Програма почалася піснею-хороводом. Діти вимовляли слова поволі, певно й виразно. Після промови пароха церкви св. Юра, о. д-ра Володимира Ґавліча ЧСВВ, зверненої до дітей, вив'язався між парохом і ґрадуантом Маркіяном діялог на сцені. Маркіян додав, що треба бути вдячним також бабці і дідові. Цією своєю надпрограмовою дитячою щирістю він викликав таку ж щиру усмішку на обличчях доволі чисельно приявних на залі оо. душпастирів, сестер монахинь, учителів, батьків і гостей.

Важливість дальшого існування і розвитку садочка, як основи майбутньої зорганізованої української спільноти, підкреслювали малі ґрадуанти словами деклямацій. Програма закінчилася роздачею грамот, яку довершила директорка народної школи св. Юра — сестра Йоахима. Ґрадуаційні грамоти садочка отримали: Дрогобицький Стефан, Ґіна Гриць, Гнатишин Михась, Ґлембоцький Юрчик, Йогобовська Таня, Кекіш Рома, Кобилецький Михась, Крупа Михась, Менцінський Андрій, Мітрінґа Данилко, Микитин Ліда, Некревіч Сузі, Ондуш Стефан, Плісак Петрусь, Рекшинський Маркіян, Саварин Оксана, Сусь Віра, Шонк Ігор, Харендюк Василь, Хемич Асольд, Хотрович Христина.

Протягом цього шкільного року подібні імпрези садка відбулися з нагоди свят Різдва, Великодня і Дня Матері. Всі вони — результат систематичної, виховної праці довголітньої учительки школи св. Юра — Аполонії Книш.

Зайняття відбувалися в модерно улаштованому і пристосованому до віку дітей приміщенні школи св. Юра п'ять днів в тижні від год. 12.30 до 3-ої по пол.

Цього року лиш 21 дитина закінчила садочок. Який контраст! В першому садочку під керівництвом учит. А. Книш, коли бракувало відповідного приміщення, навчалося аж 90 дітей. Число учнів народної школи св. Юра з кожним роком меншає. Про це хай подумають батьки кожної української дитини, котрі плянують посилати дитину не до української школи. Чи зрозуміють вони, яку важливу ролю відограє в житті дитини рідне цілоденне шкільне середовище і чи подбають вони за це, щоб їхні діти були в такому середовищі покаже майбутнє.

М. Х.

РЕЦЕПТА НА ОКУЛЯРИ

Під наголовком „Рецепт на окуляри" московські „Ізвестія" з 6-го серпня повідомили, що в Одесі, у Дніпропетровському, в Харкові й ін. містах України окулярів або взагалі не можна знайти, або треба стояти в чергах, або ж... їхати до Москви. Немає окулярів і в Братському, щоб замовити, треба їхати до Іркутську. Та навіть там, де окуляри продають, немає відповідних шкелець, і тому, наприклад, „люди, яки мпотрібні окуляри мінус 5 діоптрій, а в продажу є тільки мінус 6 діоптрій" — беруть їх, а потім зайво моргають очима, мучаться з такими окулярами, аж до плачу.

Першенство СУАСТ-Схід у копаному м'ячі

У рямцях „Дня Українського Спортовця" спортової школи УСТ „Чорноморська Січ" відбулися змагання копаного м'яча за першість СУАСТ-Схід (північно-східня область Америки) у суботу 5 серпня ц. р. на „Верховині" в Глен Спей. Участь взяли дружини новаків (до 13-го року) і учнів (до 15-го року) із УСО „Тризуб", Філядельфія, УСТ „Крилаті" СУМА Йонкерс та УСТ „Чорноморська Січ" Нюарк. Зголошені дружини СУМА Трентон і УСК Ню Йорк не прибули на змагання.

У групі новаків першенство здобула дружина УСТ „Чорноморська Січ" із 3-ма точками після перемоги над УСТ „Крилаті" 2:1 (0:1) та нерішеної гри із УСО „Тризуб" 0:0. Друге місце із 2-ма точками здобули УСТ „Крилаті", що перемогли УСО „Тризуб" 4:0 (3:0), а 3-тє місце осягнула репрезентативна дружина УСО „Тризуб" із однією точкою за нерішену гру.

Першенство в групі учнів здобули УСТ „Крилаті" перемогою над УСТ „Чорноморська Січ" 3:0 (1:0), хоч обі дружини технічно дорівнювали собі.

Найбільше воріт із всіх змагань обох груп здобув Михайло Глушко (УСТ „Крилаті"), а саме 5, відтак Процик („Ч. Січ") 2, Р. Кузіцький, Т. Щур і Р. Стецюк всі із УСТ „Крилаті" по одному.

Комісію змагань очолював Роман Глушко (ланковий СУАСТ-Схід), який передав нагороди - чаші дружинам, що здобули 1-ше, 2-ге є 3-тє місця. Члени комісії: Р. Беднарський, мґр Хамуляк, інж. М. Яворський (голова СУАСТ-Схід) і д-р І. Ярош (орг.-реф. СУАСТ-Схід). Судіювали д-р М. Снігурович (голова Суддейської комісії), В. Вакун, В. Леонів, д-р Строменький (із Алабами) Б. Хамуляк і Євген Чижович — всі професійні судді.

Управа СУАСТ-Схід
М. Яворський

„ЗАПОРІЗЬКІ ГЕРЦІ" В ЕВРОПІ

Торонто. — З Канади вибирається до Европи мистецький колектив, до якого входить відомий актор Василь Шуст, з виставою-ревією „Запорізькі герці", Впродовж трьох тижнів „Запорізькі герці", вже показувані раніше з великим успіхом у Торонті і в Дітройті для українських глядачів, будуть показані в Англії і у Франції, зокрема в містах Лондоні й Манчестері та у Парижі є Ліоні. У Лондоні вистава відбудеться у відомі Драрі Лейн Театрі 13-го серпня. У мистецькій групі беруть участь кругло 100 співаків і танцюристів.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 13-го СЕРПНЯ 1972 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 102 Відд. о год. 10-ій ранку в залі церкви св. Йосафата, 5720 State Rd., Parma, Ohio. — М. Малецький, предс., І. Жґута, кас., М. Вобечко, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6792. Приходить нова погана вістка

Після миру, в якому краще пізнали один одного, Тарзан і головний вождь Улі роздумують над пляном Тарзана про мир в Африці.

Твій плян, друже Тарзане, добрий, але один вождь з-посеред 5-ти племен, що їх ти хочеш об'єднати під радою вождів, робитиме нам клопіт — молодий Муму, вождь кіків, Його легко обдурює амбітний обія-чоловік кіків!

Один вождь чи один знахор не повинен стояти на нашому шляху до мира, друже Улі! Нехай ми...

Вибачте, панове, але радіо з Момбуззі передає погані вістки! Члени племени кіків під вождем Муму отримали кріси! Вони маршують, щоб винищити тупелів, які не мають крісів!